

פוטנציאל גידול ענבי מאכל בגליל

(תקציר הרצאה – מרץ 2002)

חנן בזק - מנהל המח' למטעים - שירות ההדרכה והמקצוע

ענף גפן המאכל בעולם בכלל ובארץ בפרט, צמא לזנים חדשים שיש להם יתרון על הזנים הקיימים. אין כיום בנמצא זן אופטימלי שיאפשר לנו לשקוט על השמרים ולעצור את פרוייקט ההשבחה המקומי.

לכל הזנים המגודלים כיום בארץ ובעולם יש חסרונות שיצדיקו המשך השבחה, פיתוח וחיפוש אחר מוצר מוצלח יותר.

תהליכי ההחדרה ושיווק זן חדש הינם איטיים מטבעם, אולם, זן מוצלח שמתבסס בשוק מסוגל לשגשג בו בהצלחה במשך עשרות שנים.

פרוייקט ההשבחה ואינטרודוקציה של זנים חדשים מיועד בעיקרו לפיתוח זני גפן חסרי חרצנים ובחלקו הקטן יותר ליצירת זנים בעלי חרצן. זנים אלו מיועדים לייצוא לשוק מקומי איכותי. השאיפה בזנים חסרי חרצן היא לפתח זנים בכירים או אפילים, בעלי גרגר גדול ללא טיפולי ג'יברלין, מוצקות גבוהה, חיי מדף ממושכים, טעמים מעניינים ומיעוט ימי עבודה.

המחקר כבר הניב זנים נבחרים, הטובים ביותר שפרוייקט ההשבחה יצר עד היום.

במינהל המחקר החקלאי הוקמה במהלך שנת 1997 חלקה בת 10 דונם שעתידה להפוך לחלקת מבחן ארצית מרכזית. בחלקה נטועים מגוון של זנים חדשים על מספר כנות רב. הזנים המסחריים המקובלים משולבים אף במערך התצפיות במטרות השוואה. בחלקה נבחנים השפעת טיפולים בחמרי צמיחה במועדים משתנים, בשילוב חיגור ודילול על הזנים החדשים הן מתכנית ההשבחה והן מאינטרודוקציה המורכבים על כנות שונות.

תוצאות ראשונות התקבלו בשנתיים האחרונות בהן התבלטו מספר זנים : הזן הבכיר 670, הזן 710 (לילית), זן מרכז עונה, הזן 253 (רוקי), הזן 288 זן מעניין בעל גרגר ירוק, כמו כן נבחנים זני אינטרודוקציה כמו : רד גלוב בעומסי יבול שונים, קרימסון זן אדום אפיל מאורך מארצות הברית, מוסקט דלייט מדרום אפריקה -זן לבן עגול עם ארומה מוסקטית.

בשנה האחרונה הורחבה החלקה ב- 25 סלקציות חדשות וכן בזני אינטרודוקציה חדשים. בהמשך המחקר ייבדקו פרמטרים להערכת התפתחות וגטטיבית ורפרודוקטיבית ללא התערבות אגרוטכנית. בשנתיים האחרונות בחרנו מספר לא מבוטל של זנים לבדיקת כושר אחסון. הזנים המבשילים ביוני וביולי נשמרו באחסון קצר של כשבועיים אחסון ואילו הזנים האפילים אוחסנו לחודשיים שלושה.

בגליל קיים פוטנציאל לגידול ענבי מאכל אפילים, בעלי כושר אחסון ממושך. לזנים צבעוניים אדומים ושחורים, עשוי להיות יתרון יחסי בהר הגבוה. טכניקות גידול מתקדמות, כמו שיטות הדליה חדשות, ושיטות כיסוי לאיחור בהבשלה ולמניעת גשמים נמצאים כיום בפיתוח מתקדם באזורי גידול שונים בארץ. טכניקות אלו ניתן לבדוק יחד עם מבחר זנים חדשים בחלקות ניסוי ובחלקות חצי מסחריות באזור.